

LITERÁRNÍ PŘEHLED

Legionářská literatura:

Plukovní kroniky (pokračování). — O něco dříve než uvedená oficiální publikace třetího pluku, vyšla u příležitosti červnových oslav čtvrtého pluku objemná práce majora gen. štábu Methoděje Pleského „**Dějiny 4. střeleckého pluku Prokopa Velikého 1917—1920.**“ Praha 1927, nákl. autorovým, za účasti Památníku odboje. Str. 397. S četnými ilustracemi a mapovými přílohami.

Jestliže při kronice třetího pluku šlo především o to, aby bylo publikováno co nejvíce materiálu kronikářsky sestaveného, podává kniha majora Pleského většinou již zpracování starších kronikářských elaborátů, porízených za našeho pobytu v Rusku. Seznam hlavních pramenných sborníků i užité literatury umístěn je v příloze knihy. Chybí však bližší zprávy o původu a hodnotě těchto pramenů

i jejich kritický rozbor. Autorova předmluva je po této stránce příliš všeobecná a dosti nejasná. Kroniky rot nebyly všude, podle tohoto výkladu, vedeny systematicky, zato čteme pochvalnou zmínku o pilné práci jednotlivců, kteří plukovní archiv obohatili. Zvláště vděčně vzpomenu jest bratra Fr. Kopřivy, autora „Zlaté knihy“ pluku, která obsahuje vedle kronikářských i dokumentár. příspěvků hlavně pečlivě sestavená životopisná data padlých bratrů. Tento elaborát, nazvaný v archivním rukopise „Rovy opuštěné“, umožnil vlastně br. mjr. Pleskému publikovati v čele kroniky 196 dosti podrobných biografií padlých a zemřelých příslušníků pluku, jež zaujímají as 50 stran textu. Nejvíce místa věnováno jest ovšem nezapomenutelnému br. por. Janu Gayerovi, zatímmu veliteli pluku, který svým životem zaplatil slavné vítězství u Lipjag... Mezi jmény ostatních padlých

hrdinů čteme také několik jmen bojovníků původu ruského a srbského. Jistě zajímavý a cenný důkaz opravdového slovanského bratrství, zpečetěného krví!

Teprve po tomto pietním uctění památky mrtvých bratří následuje vlastní historie pluku, jejíž zpracování založil autor, jak jsem se již dříve zmínil, hlavně na některých pracích starších. Pro operaci bachmačskou je to na př. relace p plk. Ušakov, známá již z monografie Čermákovy o Bachmači, pro anabasi pak hlavně plukovní kronika od kpt. Svobody a Petříka, uložená v Archivu legii („Relace bojů se sovětskými vojsky“, I. část od 27./5.—6./7., II. část od 6./7. až 27./10. 1918). Bojovou činnost pluku mohl proto autor zpracovat i dosti podrobně a přispět tak značnou měrou zejména k osvětlení nejslavnější periody plukovních dějin za anabase Čeckovy skupiny v Povolží.

Ze starší doby je pro nás zvláště zajímavé autorovo stanovisko, velmi sympatické ruskému generálu Kornilovu (str. 70, 76 a j.). Je to patrně též ohlas celkové nálady pluku, v jehož řadách zakotvily později i zbytky čsl. kornilovců. Při líčení ariergardních bojů u Bachmače byl by stačil, myslím, jen zcela povšechný nárys celkové situace odjinud již známé, a o to mohla pak být speciální role čtvrtého pluku probrána detailněji.

Poměrně nejvíce nového přináší Pleského práce o bojích s bolševiky ve skupině penzské, později na frontě povolžské a nikolaevské. Hned romantický, bohužel však i s velkými obětní vykoupení počátek anabase čtvrtého pluku ve Rtiščevě a Serdobsku se čte jako napínavá kapitola románu. Z líčení dalších bojů skupiny vyniká pak skvělý obraz bitvy u Lipjag, popis operace proti Buzuluku a pozdější účasti pluku na bojišti nikolaevském. Zpracování obsáhlé látky není sice všude stejné a rovnoměrné — autor často s oblibou vkládá i podrobnou kroniku bojových epizod své jezdeckého vzwěd. oddílu — ale celkový obraz naší anabase v Povolží, známý dosud jen z celkového přehledu, místy hodně uryvkovitě a nepřesně se touto knihou znamenitě doplňuje a prokresluje.

Konečně ocenění bojových zásluh čtvrtého pluku v rámci celé Čeckovy skupiny bude ovšem možné teprve tehdy, až bude podrobněji známa i historie ostatních našich útvarů, zúčastněných v povolžských bojích, zejména pluku prvního. V kapitolách líčících na př. dobytí Penzy a Samary měla být více zdůrazněna velitelská role Švecova! O Švecově smrti (mimocho-

dem řečeno nesprávně datované) polemizuje autor s prof. Pavlíkem, který sestavil, jak známo, pro Pamětní knihu prvního pluku, plukovní kroniku.

Sibiřská perioda čtvrtého pluku poskytuje již historikům kapitoly méně slavné. Víme, že ve vnitřních sporech, jež zmítaly životem našich legií v roce devatenáctém, měly některé oddíly čtvrtého pluku hlavní úlohu... Mjr. Pleský, píšíci svou knihu s velkou láskou k rodnému pluku a s oslavným obdivem před jeho bojovými výkony, zmiňuje se o těchto smutných poměrech se značnou rezervou, dotýká se jen hlavních incidentů, zavinených vzpourou vojáků.

V seriosní práci, jakou je tato kronika, divně se však vyjmají některé výrazy a rčení převzatá z prostomluvy našeho vojska (viz na př. str. 160-1, 192 a j. v.).

Výprava knihy je ve srovnání s ostatními plukovními kronikami přirovnatelná. Zvláště dobré jsou jasně a přehledně vypracované mapové přílohy.

V celku možno říci, že zásluhou mjra Pleského dostalo se čtvrtému pluku pěkného obrazu jeho minulosti a našim ruským legiím nového cenného příspěvku pro poznání celkové historie našeho branného odboje v Rusku.

Desáté výročí svého založení slavily v r. 1927 také některé vojenské útvary pražské, pěší pluk 5, dělostřelecký pluk 1 a 101. Tyto útvary omezily se však zatím jen na vydání menší publikace společné, informující aspoň v hrubém přehledu o jejich historii v zahraničí. Publikace, pěkně vypravená, jejímž autorem je major Karel Kříž, má název: „**Památník plukovních svátků pěšího pluku 5 T. G. Masaryka, dělostřeleckého pluku 1 J. Žižky z Trocnova a dělostř. pluku 101 v Praze, 1917—1927.**“ Vyšla komise pro oslavu desátého výročí založení uvedených pluků. Praha 1927, stran 30. Se 7 obrázky v textu, jednou obrazovou přílohou a podrobným programem jubilejních slavností.

Největší část tohoto spisu vyplňuje nárys dějin pátého pluku, přehled jeho organizačních počátků na Ukrajině, bojů za anabase na Dálném východě, na Urále a později na magistrále až do 19. dubna 1920, kdy pluk odejel z Vladivostoku do vlasti. Poté následuje krátká kapitola o osudech bývalého rakouského osmého pluku zeměbranného, který splynul při reorganizaci našeho vojenství ve vlastní s pátým plukem ruských legií. Zejména je v této kapitole zachycen návrat náhradního praporu ze Salcburku do republiky.

Přehled historie obou pluků dělostřeleckých, pokud byly ve své původní formě ještě jedním útvarem v čsl. vojsku na Rusi, napsal kpt. P. Ůst. — V čele publikace umístěna příloha s podobiznou pana presidenta a s faksimilem jeho přípisu, jimž odpovídá na své jmenování majitelem pátého pluku.

Informace podávané tímto „Památníkem“ jsou, jak již bylo řečeno, jen zatímni ukázkou zahraničních dějin zmíněných tří legionářských útvarů, jejichž podrobné zpracování se připravuje. Některá místa „Památníku“ trpí nejasnou stylisací, po případě nesprávnostmi. Na př. zmínka o nezdaru permské ofensivy z konce roku osmnáctého, týkající se patrně jen pátého pluku (str. 25), mohla by se nesprávně vztahovati na ofensivu celou. Také výklad o vzniku komitétů v našem vojsku, nebo o vnitřních poměrech v pluku v roce devatenáctém (str. 26) a pod. měl být podán správněji. (Pokračování.) F. Steidlner.

Kriminalistische Abhandlungen.

Herausgegeben von Dr. Franz Exner, Professor der Rechte an der Universität, Leipzig — 1926.

Seit I.

Krieg und Kriminalität von Prof. dr. Franz Exner.

Autor zkoumá v tomto pojednání příčiny větší zločinnosti za války a po válce v Německu a Rakousku, srovnává statistiku zločinnosti těchto států se státy okolními a dospívá k závěru, že se i u sousedních států, které trpěly hospodářskou válkou, byl se i války činně nezúčastnily (na př. Švýcarsko), jeví poměr válečné a poválečné zločinnosti stejný jako v Německu a Rakousku.

Naproti tomu ony válčící státy, které hospodářskou nouzi tak nepocítovaly (Anglie, Francie, z neválčících pak na př. Holandsko), trpí válečnou i poválečnou zločinností v míře menší.

Seit II.

Die Kriminalität der Frau im Kriege von Dr. Sebastian von Koppenfels.

Autor tu podává statistické přehledy zločinů spáchaných v Německu za války ženami a srovnává tuto zločinnost se statistikou předválečnou.

Ukazuje na příčiny zvýšené zločinnosti u žen za války. Válka sama, hlad, duševní rozrušení, nepřítomnost mužů, zničení průmyslu a obchodu a různé služby pro vojskou moc měly za následek uvolnění mravů a úbytek právního citění; po válce pak návratem milionových armád mužů do obvyklého života octly se mnohé ženy bez zaměstnání.

Zajímavé statistické přehledy podávají jasný obraz stoupající zločinnosti žen za války (až do roku 1917) při jednotlivých deliktech. V tabulce 11 jest statistický přehled nejdůležitějších deliktů spáchaných ženami za leta 1913 až 1923 v Rakousku.

Pro otázku populační, jež ve válce a zvláště ve válce takových rozměrů a takové intensity, jako byla válka světová, jest zřejmě vážně dotčena, podává výklad dra Koppenfelsa zajímavý zjev, že se případy vyhánění plodu ze života za války a zvláště po válce značně rozmohly, ačkoli absolutní počet téhotenství za války zřejmě poklesl.

Dr. Georg Elewler (Professor der Rechte in Wien, Oberstauditor a. D.):

Grundriss des Militärstrafrechtes.

Druhé, autorem úplně přepracované vydání z r. 1927 (první vydání vyšlo v r. 1909) poskytuje velmi dobru pomůcku při studiu vojenského trestního práva a může býti velmi užitečné pro praxi v československém vojenském soudnictví, neboť hmotné vojenské trestní právo kodifikované v rak.-uherském vojenském trestním zákoně z r. 1855 zůstalo v podstatě v platnosti i po převratě v republice československé (stejně tak i v republice rakouské a v Maďarsku).

V republice rakouské byly vojenské soudy zrušeny a nad vojenskými osobami vykonávají trestní pravomoc jen soudy civilní, a to pokud jde o vojenské trestné činy, podle příslušných ustanovení voj. trestního zákona z r. 1855, pojatých do obecného trestního zákona jako „Dodatek“, mající název: „Zvláštní ustanovení pro příslušníky vojska v presenčním stavu“. Proto se tam stalo neodbytnou potřebou důkladně poznati tuto právní materii mnohem širšímu kruhu osob povolaných pracovati v trestních věcech u soudů.

Avšak i v republice československé může býti jen s prospěchem, aby osoby, kterým jest vojenská služba povoláním, věnovaly vojenskému trestnímu právu náležitou pozornost. Dotčené systematické dílo dá jim hojnost poučení a pokynů pro služební potřebu.

Autor probírá všeobecnou část vojenského trestního práva v knize první, v knize druhé pak pojednává o deliktech čistě vojenských. Výklad jeho je jak po stránce teoretické, tak i materiální sice stručný, ale výstižný. Přihlíží i k změnám ve státech nástupnických (Československu a Maďarsku) a všímá si rozhodnutí jak býv. nejvyššího vojenského soudu ve Vídni, nejvyššího zeměbranceckého soudu, tak i rozhodnutí vojenského soudu československého a maďarského.

V příloze II. uvádí pak autor struč-

ný přehled nejdůležitějších změn voj. trestního zákona v naší republice; ovšem zůstalo tu nepovšimnuto velmi pronikavé ustanovení vydané rozkazem presidenta republiky ze dne 18. dubna 1924 (V. V. 1924, č. 29, čl. 269), jímž byl v československém vojsku odklizen rozdíl mezi t. zv. kombatanty a nekombatanty.

Praktické upotřebení tohoto díla v čs. republice jest stíženo tím, že autor pojednává o jednotlivých ustanoveních II. dílu vojenského trestního zákona z r. 1855, uvádí jen ta čísla paragrafů, kterých se v rakouské republice dostalo dotčeným ustanovením v „Dodatku k obecnému trestnímu zákonu“; autor ovšem připojil k svému dílu v dodatku I. tabulku, z níž je vidět, kterému paragrafu vojenského trestního zákona z r. 1855, pokud jde o vojenské trestní právo, odpovídá určitý paragraf v rakouském „Dodatku k obecnému trestnímu zákonu“.

Mjr. just. sl. dr. Lad. Rutar.

Plukovník Mojmir Černoch a podplukovník Josef Hejda:*) **Nauka o terénu a jeho znázorňování.** Vydal Vědecký ústav vojenský v Praze 1927. Stran 468, obrazů 334, příloh 5 v textu a 18 mimo text, cena 120 Kč, pro vojsko u Věd, ústavu vojenského za 78 Kč.

Uvítali jsme s uspokojením tuto novou knihu, která byla schválena ministrem pro národní obranu jako učebnice pro vojenskou akademii v Hranicích a doporučena Věcním věstníkem 20/1927 bedlivě pozornosti všech důstojníků. Dosud jsme měli v české literatuře o tomto předmětu jen menší příručky, Kytnarovu z r. 1923, Bauerovu z roku 1924 a Houdkovu z roku 1926, z nichž však žádná nebyla obsahově tak bohatá jako kniha Černochova a Hejdova. Autoři, jímž pomáhalo mnoho vojenských i občanských odborníků, pracovali o knize několik let a použili k tomu svých dřívějších publikací, vydaných v Praze a v Hranicích, příslušných služebních předpisů naší branné moci a odborné literatury domácí i cizí.

Chci podati čtenářům Vojenských rozhledů stručný přehled o obsahu nové knihy a při tom upozorniti především na věci, které jsou pro praktickou službu vojenskou důležité. Voják se cvičí v míru hlavně v terénu,

a ve válce je opět terén jeho hlavním působištem. Není tedy třeba zdůrazňovati význam nauky o terénu pro naši službu a mluvíti o zásluze, kterou si získali autoři první velké české učebnice o terénu a o jeho znázorňování.

Kniha je rozdělena na 18 částí, z nichž některé zasahují kromě do zeměpisu a geometrie i do geologie a dějepisu.

1. část pojednává stručně o vztahu topografie k taktice a vysvětluje vliv terénu na pohyb, boj a odpočinek válečných vojsk.

2. část je věnována historickému vývoji kartografie. Jsou v ní četné zmínky o starších mapách vojenských a o mapách našich zemí od doby Komenského až do smrti Kořistkovy v r. 1906.

3. část vysvětluje všeobecný pojem mapy a plánu, rozlišuje mapy geografické od topografických a uvádí názvy a měřítka úředních map našeho území. Dále seznamuje čtenáře s tvarem zeměkoule a vysvětluje zeměpisné souřadnice a čtvercovou kilometrovou síť pro vojenské plány.

4. část pojednává o zobrazovacích metodách pro geografické mapy a má mnoho geometrických náčrtů a matematických vzorců. Bude zájmaty spíše topografy než důstojníky zbraní.

5. část knihy vysvětluje smluvené značky našich vojenských map a snímí zároveň všechny objekty, komunikace, kultury, vody, druhy půdy, mosty, přivozy, brody atd., které se na mapách znázorňují. Je to výňatek ze služebního předpisu Z—I „Klíč smluvených značek“, jehož grafická část „Seznam smluvených značek“ je ke knize připojena (sešitková příloha č. 1).

6. část popisuje vojenský význam topografické neboli horizontální situace, t. j. všeho toho, co se vysvětluje v části 5. Najdeme v ní podrobnější popis a vojenské ocenění všech komunikací, druhů půdy, lesů a jiných kultur, osad, vodstva atd. Výklad přibliží k válečné činnosti všech zbraní a doporučují jej k důkladnému studiu již pro velké množství správných topografických názvů, které si musíme osvojit.

7. část pojednává o znázorňování nerovného terénu. Jsou zde vysvětleny tři hlavní způsoby, kotování, vrstevnice a šrafy vedle ostatních jiných metod. V článku o vrstevnicích jsou návody, jak se pro vojenskou potřebu vypočítává prakticky sklon terénu mezi vrstevnicemi, jak se kreslí profil a jak se určuje viditelnost bodů v nerovném terénu.

8. část obsahuje nauku o tvarech terénu a vysvětluje nejdříve všechny

*) Poznámka redakce: Plk. Josef Hejda zemřel dne 17. ledna 1928 ve věku 57 let. Zesnulý působil ve Vojenském zeměpisném ústavu od jeho vzniku r. 1919 a získal si velikých zásluh zejména jako dlouholetý velitel topografického kursu.

důležité čáry v nerovném terénu (horizontální, spádové, údolní a hřbetové čáry), potom plochy různého sklonu a tvaru, styk ploch a konečně všechny tvary svršků, svahů a úpatí vyvýšenin, jakož i tvary údolí. Tato část je zvláště bohatě ilustrována a je poučná pro každého, kdo chce podle mapy nebo v přírodě správně poznati a popsatí kolmou členitost krajiny.

9. část je geologická a pojednává hlavně o významu geologie pro topografu, jemuž usnadňuje znalost povahy a uložení hornin práci při znázorňování terénu. K této části je přiloženo několik výstřižků z map, na nichž vidíme kromě jiných geologických zajímavostí četné příklady výmolečné činnosti vody (erose).

10. část je věnována vojenskému významu terénních tvarů. Píše se v ní o vlivu vyvýšenin na vedení a průběh boje všech zbraní, o schůdnosti svahů různého sklonu a o vlivu menších i velkých prohlubenin na postup a na boj. Kdo prostuduje v 6. části knihy vojenský význam horizontální situace, pozná nyní i vliv kolmé členitosti terénu na provedení boje ve všech fázích.

11. část, pojednání o typech terénu, zasahuje do všeobecného zeměpisu. Vysvětlivše pojem nížiny a vysočiny, seznamují nás autoři s charakteristikou velehor, holí, středohor, pahorkatín a všech ostatních typů hornatých i rovinatých krajů. U každého typu hor a rovin jsou vyjmenovány příklady, většinou z území naší republiky, a kapitola je uzavřena statí o vlivu terénních typů na operace, která navazuje na V. část Polního řádu (Operace v horách).

12. část knihy je nejdělsí a pojednává o měření terénu, t. j. o práci topografa neboli mapéra při vojenském mapování. Je tu vysvětlena nejdříve síť trigonometrických bodů, její základny, které byly přesně změřeny, a síť nivelační pro měření výšek. Pak následuje popis základních součástí měřických přístrojů, kde je vzpomenu dalekohledů užívaných v naší armádě, a popis nivelačních výškových značek a signálů (rozhleden, pyramid a j.), které vidáme často v terénu. Jinak jsou zde vysvětleny podrobně všechny přístroje, kterých užívá topograf k měření vzdáleností, úhlů a výšek, a jak jich užívá; dělostřelci tu najdou i popis busol a dalekohledů, jimiž jsou vystrojeny baterie. Kapitola je zakončena popisem postupu prací při vojenském mapování (nové měření, reambulace topografických plánů a revise map).

13. část se zabývá měřením fotogrametrickým. Vysvětluje napřed fotogrametrii průřezovou, pak stereofotogrametrii. Oba tyto druhy pozemní foto-

grametrie jsou často jediným prostředkem vyměřovacím v krajích těžce přístupných. Pak následuje pojednání o fotogrametrii letecké, která se velmi rychle zdokonaluje, a popsány jsou různé způsoby využití leteckých snímků.

14. část pojednává o rozmnožování map tiskem. Najdeme zde výklad, jak se přenáší kresba z papíru na tiskové desky (ručně nebo fotomechanicky) a jak se z těchto desk tisknou mapy, které se dávají do prodeje.

Mluví-li se v předchozích třech kapitolách o věcech většinou odborných, jsou následující části knihy určeny zase pro nejširší kruh vojenských čtenářů. Velmi zajímavá je 15. část o vojenských mapách domácích a cizích, která se začíná povšechným pojednáním o mapách pro vojenské účely a je zakončena statí o nové mezinárodní mapě světa v měřítku 1:1.000.000 a o mezinárodních mapách leteckých.

16. část je pro praktickou službu vojenskou vedle částí 1, 5 až 7, 10 a 11 nejdůležitější. Autoři v ní podávají podrobný návod, jak se užívá vojenských map v terénu, jak se cvičíme v čtení map a jak se orientujeme v terénu podle světových stran, podle busoly a srovnáváním kresby mapy s přírodou. Doporučují zejména mladším důstojníkům, aby se v tom při každé možné příležitosti vzdělávali sami a řešili i se svými podřízenými úlohy, naznačené v příkladech na str. 396 až 399. Přečtete si také odstavec na str. 399 pod obrazem 310, který odsuzuje častý výrok „Ta mapa je špatná!“

17. část obsahuje praktický návod ke kreslení panoramatických náčrtů, podle kterého se mohou naučiti při dobré vůli tomuto kreslení i ruce graficky málo dovedné. Návod je velmi instruktivní, neboť na str. 411 vysvětluje i správné užívání kreslicích potřeb. A srovnáte-li vzor panoramatického náčrtu na str. 417 s krajinou fotografií, poznáte, že přehledným a charakteristickým náčrtem posloužíte vojenské věci obvykle lépe než snímkem.

Poslední, 18. část je věnována vojenské obhlídce terénu, kreslení lineárních a terénních náčrtů a písemným zprávám vojenských rekognoscencí. Je velmi důležitá zvláště pro službu průzkumnou a zpravodajskou a končí se stručným výpisem ze služebního předpisu Z—IV—3 „Vojenské obhlídky“.

Knihy má 446 textových stran, které jsou doplněny velmi četnými grafickými přílohami a mapkami. Po stránce technické je vybavena znamenitě a její obsah je tak bohatý a zajímavý, že jistě splní vzdělávací a praktický úkol, který si její autoři vytýčili. Mjr. gen. štábu Jos. Kropáč.

General d. R. Ador Sloninka von Holodow: Die Kämpfe um die Ortigara-Lepozzestellung im Juni 1917 unter besonderer Berücksichtigung des entscheidenden Schützenangriffes der Kaiserschützen am 25. Juni 1917. Nákladem Svazu důstojníků císařských střelců „Offiziersbund der Kaiserschützen-Regimenter“ v Hallu v Tyrolích. Stran 52, 2 skizzy a 18 fotografií v textu.

Když v červenci r. 1916 byla italská ofensiva v jižních Tyrolích zastavena, rozhodl se generál Cadorna, že tuto ofensivu obnoví po skončení ofensivy u Gorice, aby opětným dobytím Bocche di Portule zjednal italskému postavení na alpských výšinách náležitou hloubku a prodloužením posice Passubio zajistil si větší bezpečnost sošské fronty. Provedení tohoto úmyslu, původně určené na listopad 1916, bylo pro nepříznivé klimatické poměry, zejména pak pro množství sněhu, odsunuto na jaro 1917 a ve dnech 10.—20. června 1917 dochází na frontě III. arm. rak. sboru v jižních Tyrolích k řadě italských útoků, jejichž výsledkem je zatlačení sev. křídla III. sboru — 6. p. divise — z důležitých posic, M. Ortigara a Lepozze téměř až k řece Brentě a k provedení protiútoků dne 25. června, jimž bylo obou posic rakouskými vojsky znovu dobyto. Vypracování plánu a řízení tohoto protiútoků, jenž byl zasazen v úseku, ohraničeném na severu pohraničním hřebenem, na jihu M. Campigoletti, a v němž se zejména vyznamenaly prapory císařských střelců (Tiroler Kaiserschützen) III./2. a I./1., bylo svěřeno autoru této studie, tehdy plukovníku, veliteli 98. p. brigády.

Kniha má tři kapitoly: první podává všeobecnou situaci na frontě III. armádního sboru před zmíněnými italskými útoky, rozdělení na úseky, charakteristiku terénu, situaci italských a vlastních sil. — Druhá kapitola pojednává podrobně o bojích na severním křídle III. sboru ve dnech 10.—20. června, třetí líčí podrobně přípravu protiútoků, jakými myšlenkami byl autor veden při vypracování plánu útoku, provedení rak. útoku a jeho výsledky — zajato bylo 70 důstojníků, 2000 mužů, ukořistěno 12 děl, 55 kulometů a

mnoho jiných zbraní; rak. ztráty 60 mrtvých a 300 raněných. — Jako přílohu k knize t. zv. „Zprávy od spolubojovníků“, líčení to průběhu boje očitými účastníky protiútoků dne 25. června. Některé z nich — zejména poslední — psána formou a stylem téměř románovým.

Autor měl k dispozici všechny episy a zprávy a proto, jak sám praví, práce činí nárok na historickou pravdu. Práce však není takticko-kritickou studií tehdejších bojů, nýbrž formou čistě analitickou, podává události tak, jak následovaly za sebou.

Zajímavý jest úvod, a to jak „Svazu důstojníků pluků císařských střelců“ — „Offiziersbund der Kaiserschützen-Regimenter“ — jenž vysvětluje, že účelem „Svazu“ jest uchovávat památku na hrdinské činy předků potomstvu a pěstovat starou tradici — národ, který zapomíná na náboženství a tradici, pomalu, ale jistě zaniká, praví se v úvodu — tak i autora, z něhož seznáváme, že práce má být jakýmsi památníkem na oslavu 10. výročí svedených bojů, oslavou statečnosti a neohroženosti císařských střelců, kteří jsou „Immobiles wie patria montes (Pevní jako hory vlasti). Autor si trpce stěžuje, že jistá část obyvatelstva netečně, ba s radostí přijala rozbití staré monarchie, od jejíhož rozvalu očekávala pro sebe příchod zlatého věku.

V celé práci můžeme sledovat staré rakouské smýšlení. Při oceňování vlastností rak. vojsk nešetří se nijak lichotivými výrazy, kdežto o nepříteli se mluví s pohrdáním.

Konec, v němž autor lituje, že se jižní Tyroly dostaly pod „italské jho“, jakož i pozdrav „S pomocí Boží na shledanou“, jež posílá všem mrtvým a živým spolubojovníkům, zůstavším v území zabraném Itálií, jsou pro autorovo smýšlení a nazírání charakteristické. Škpt. gšt. Jaroslav Kovář.

Oprava.

V prvním čísle „Voj. rozhledu“ na str. 46. v rubrice „Literární přehled“ (Legionář. literatura) má stát v osmé řádce shora místo podřízené správně „pořízené“ a ve čtrnácté řádce shora místo letošním správně „loňském“.